

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

25 *Opinio communis quomodo conficiatur.*
26 *Bar. in l. quidam testamento. ff. de vulg. & pup. reprehendi-
tur. ac declaratur.*

E P I T O M E.

SVBSTITVTIO post mortem omnium in toto simpliciter facta an vltimo morienti, & ad inuicem inter eos facta censetur.

Et an simplex alienationis prohibitio reciprocum fideicommissum operetur.

CONSILIVM LXXVIII.

IN presenti cā sup difficultatibus q̄ reos con-
uctos propositis principaliter insistentū
esse sum arbitratus, qm̄ illis resolutis iura
Nobilium de Magnanis luce mercediana
clariora remanebunt. Et quāuis Sozi. antiquior præ-
ceptor meus iamdiu pro aduersarijs in hac cā cōsul-
uerit, super quo consilio dñi iudicare debentes vim
maximā facere aiunt, tñ iudicio cuiuslibet rectē sen-
tientis, si vera fateri volumus, q̄riū de iure dicendum
est, qm̄ idē Sozi. ferē in eodem puncto tam in consi-
lijs, q̄ in lecturis q̄rium voluit. Nec est mirū, q̄a Barr.
sape idem ē in hoc articulo factitasse videmus, vt in
fra dicitur. Idē in Paulo Castrensi inspicitur, de quo
pp ingenij sui acuitatem non est mirandū. Quo fit, vt
in hac re tam ardua, tamq̄ difficili, quæ profecto de
apicibus iuris esse dici pōt, nemo, nisi omnibus dili-
genter inspectis, recteq̄ cōsideratis, pedes firmare au-
dere deberet, quia ad pauca respicientes facili enun-
tiant. ¶ Sed ad rem redeūdo, q̄ principales meos in
primis allegatur, q̄ inter personas à testatore institu-
tas, post quārū mortē Antonius, & Franciscus per fi-
deicommissum substitutū fuerūt, tacitum, & p̄sumptū
fideicommissum reciprocum factū vī, quod inter in-
stitutos effectū prius h̄re debuit, q̄ substituti admitti
potuerint per tex. in l. Titia scio. §. scia libertis. ff. de le-
gat. 2. ¶ nā oīa ibi requisita ad p̄sumēdum recipro-
cum fideicommissum adesse in casu occurrētī vidē-
tur. Primum, q̄ substitutio inter plures vltimo mo-
rienti facta fuerit, Secundum, q̄ in tota hereditate,
vel re relicta, Tertium, q̄ illis pluribus non aliter gra-
uatis simpliciter substitutio facta fuerit, & hanc om-
nium doctorum indubitatam opinionem ex aduer-
so extare p̄supponitur, cui sententiæ adhæsit Paul.
Cast. in l. penul. C. de impuber. & alijs substi. & in cōf.
354. in antiquis, & in nouiter impressis 269. In Chri-
sti nomine amen. Quamquā & c. lib. 2. col. vers. q̄bus
non obstantibus, quem Alex. in l. si pater impuberes
col. 2. ff. de vulg. & pup. sequutus fuit, & est de mente
Bar. in l. quidam testō. ff. co. tit. quem ibi sequunt̄ Bal.
& Areti. idem sensit Bar. in l. vel singulis co. tit. cū plu-
ribus alijs in dubijs dñorū Auditorum relatis, q̄ qñ
substitutio post mortē plurium vltimo morienti in
omnibus bonis, vel in tota re relicta facta reperitur,
inter illos fideicommissum reciprocum factum esse
censetur, & Bar. in d. l. vel singulis inquit, q̄ qñ substō
vltimo morienti ex pluribus simpliciter facta nō est,
ad inuicem facta non censetur, ¶ secus si vltimo mo-
rienti quoad oīa bona, tunc. n. existimatur testatorē
voluisse totam hereditatem ad vltimum peruenire
debere ante, q̄ substitutus admitti possit, & certē de
hoc vltimo nūc nō est dubitādū, qñ expressē vltimo
morienti in tota re, vel h̄rditate substitutio facta fuis-
set p̄ tex. in d. l. Titia scio. §. scia libertis, idē fm̄ Paul.
Cast. in d. consi. 269. qñ post mortē pluriū simpliciter
etiam in toto facta esset. At qñ non foret dictum vl-
timo, nec simpliciter post eorū mortem, sed simpli-
citer post mortem oīum in toto facta esset, illos nō
aliter expressē grauando, vtrū vltimo morienti facta
dicatur,

dicatur, & consequenter, adinuicem inter eos facta censetur, prefati Dñi dubitantes concludunt, q̄ sic fm q̄ ipsi intelligunt Paulū in d. consi. q̄ haec verba illis vltimo morienti aequipollent per text. in l. codicillis ff. de vlt. leg. sic à Bar. summaturum. & asserunt doct. cōiter istud velle allegando Alex. in d. l. si pater col. 2. & istud tenere Sozinum asserunt tanquā magis cōiter approbatū in quodam consilio in hac prae sentī cā factō, quod in aliorū volumine non reperit, idēq; in l. heredes mei §. cū ita col. 2. & 3. ff. ad Treb. & melius in consi. 249. lib. 2. cōcurrunt ēt las. in l. pe. C. de impub. & alij substit. & in l. pōt ff. de vul. & pup. & Curius iunior in consi. 43. col. j. Sed in casu occur renti substitutio de domo facta fuit simpliciter post mortem omnium heredum, & in tota domo p̄ verba impersonaliter in testō prolata ibi, videlicet quā domum deficientibus omnibus heredibus voluit ad Franciscum, & Antonium peruenire debere &c. Igi tur sumus in casu Pau. de Cast. Alex. in d. l. si pater im puberes, & aliorum, de quibus supra. Et quamuis in hoc casu testator de tota domo non dixerit, tamen non refert, dūmodo de domo, aut de re testator sim pliciter loquutus fuerit, quia tunc de tota intelligi debet quoad effectum, de quo supra, vt probat text. in d. l. Titia seio §. scia liberti, q̄ de re simpliciter relicta loquitur, & hoc est de mente Bar. ibi, qui ita illum in testigit, idem in d. l. vel. singulis, & per omnes in d. §. cū ita, Alex. in l. pater filiā in ff. ad legem falc. in d. l. si pater impuberes, & vbiq; scriben. in lecturis, & consilijs, qui hos duos casus equiparant, quicquid in hoc voluerit las. in d. l. pōt, prout latius prefari domi ni de Rota in dubijs suis scripserunt. ¶ t̄ Angef haec difficultas, nā huiusmodi substitutio facta fuit post mortem omnium heredum, qui a testatore valde dile cti erant, vt ex verbis testamenti colligitur, & erant ta les, qui ex praesumpta mente testatoris substitutos ex cludebant, cum inter illos ius legitimarum heredi tarum locū haberet, siquidē ab intestato inter se suc cedere poterāt, erat. n. mater, & foror testatoris. Pro pterea inter eos vel ius legitimarum hereditatū re feruatum esse dicebatur ante, quā res ad substitutos peruenire posset, vel saltem inter illas substitutio re ciprocā facta erat §. singulis in ff. de pupil. substi. l. vel singulis ff. eo. tit. l. penul. C. de impub. & alijs substi. d. l. heredes mei §. cū ita, & ibi Bar. in prima, & vltima col. alijq; oēs, & in d. l. penul. cum simi. ¶ Quod autē substitutio in tota domo facta fuerit, in eaq; totā tes tator in substitutione comprehendere voluerit, cō stat ex verbis testatoris, qui hēdibus alienationem do mus magnā prohibuit, vt ibi, quā deficientibus om nibus heredibus &c. vt in testō. ¶ Nā illud relatiuum quā dicitur relatiuum totius substantiae praecedētis, gl. in l. 3. C. de senten. quā sine cer. quanti. Bart. in l. vi. nū ff. si cer. per. col. j. in j. op. §. alteri in ff. de inur. stipu. & quia in casu, de quo agitur, vltra praedicta hēdibus, post quorū mortē substitutio facta est alienatio do mus prohibita fuit, inferitur, q̄ proprie sumus in ter minis d. l. Titia seio §. scia libertis, ergo iter eos fidei commissum reciprocum tacite factum esse dici dēt. ¶ t̄ Considerādū est etiam, q̄ prohibitio alienationis ipsis heredibus, & cuilibet eorū facta fuit, & sic p̄ verba distributua, quā actū verbi omnibus in solidū at tribuunt, ad Bar. in l. hoc articulo ff. de hared. insti. er go cōstat intentionem testatoris fuisse cuilibet inso lidum alienationem totius domus praedictae prohi buisse in casu, quo domus in solidū ad quilibet hēdē de per se peruenisset, quod esse non potuit, nisi ipsi in ter se quoad domum et inuicem substi. dicerentur. ¶ Nec dicatur illam prohibitionem fuisse simplicē, & nudā, & consequenter tanquā nudum praecceptum

testatoris nihil operari. l. cū pater §. libertis ff. de leg. l. pater filiam §. Iulius agrippa ff. de leg. 3. cum tamen quoniam dici potest, illam censeri factā fuisse cā hoc est propter perionas substitutorum arg. ten. de ibi gl. & l. de Imo. l. codicillis §. institutio ff. de leg. 2. & sentit gl. in d. §. Iulius agrippa, bonus est text. in l. pater filium §. filiā eo. tit. Itaq; ex praedictis constat nos esse in terminis d. l. Titia seio §. scia libertis & do ctorum, qui istud sequuti sunt. Hec sunt in effectū ta per quibus potissimum fit fundamentū, quāq; in casu occurrētī cōtra Nobiles de Magnanis principales meos magis stringere videntur. ¶ Quibus tamen refragantibus, partes DD. iudicantium esse debent corum fauorem sententiam proferre: Et quia omnis vi ctoria consistit in remouendo obstacula, quae praema facie refragari videntur, idcirco super hoc prin cipaliter insistam, & rōdendo concludenter patenti principium meorū corroborabo, quare in primis dico illud dictum Pau. de Cast. in d. l. pen. & in d. col. 269. quod sequi videtur Ale. d. l. si pater impuberes, non ob stare, quia t̄ illud est opinio Bar. in d. l. hēdes mei §. cū ita in 2. & vlt. col. quē doc. cōiter fere vbiq; sequuti sunt, vt expresse fuit attestatus Alex. in d. l. pater col. 2. Et quamuis ipse dixerit Pauli dictū cor roborari posse, vt legendo saepe doct. faciunt, qui re ingenia audientium acuant, aliquid disputando aui mant, consulendo autem, & iudicādo cōtrarium volū, veluti ipse in hoc articulo fecit, vt infra dicetur, ¶ t̄ tñ pp hoc ab opinione Bar. & cōi in iudicando non est recedendum, nisi iudex vellet causam suā facere, vt in hac materia inquit Alex. in consi. 32. col. 2. ver. & si qua superest volu. 3. iudex. n. status est, qui pro pter aliquorum opinionem a cōi recedere vellet, vt haberet p̄ lo. And. Anto. Abb. & Modan. c. i. circa fi. de conti. qui dñt, q̄ quoties doctores in aliquo pu ncto discrepant, tunc communis opinio sequenda est, c. nouimus extra de verb. signifi. & ibi Anto. l. n. de offi. quaest. cum similibus, alias si iudex contra cōm iudicaret, in iudicatu teneretur, Bar. Ang. & simi. si. C. de poena iud. mal. iudi. Abb. in c. prudentiam prin. extra de offi. deleg. Pet. de Ancha in elem. ne o mani de electio. Ang. in l. terminato C. de fruct. & lit. expen. Abb. Anto. & alij in c. j. de decimis do. Anto. in c. ex literis col. j. de spōs. Domin. in c. quis nēciat 11. distin. ¶ Quod t̄ asit Pau. & Ale. in d. l. penul. & in d. l. si pater impuberes doct. communiter teneant, attestatur Ale. in d. l. si pater, licet dixerit opinionem Pauli disputatiuē loquēdo subfiteri posse. Hoc autē sentit Sozi. in d. §. cum ita col. 3. vlt. aliqūdo, secū do, qui dicit Bartolum, & magis cōiter scribentes te nere, q̄ substitutio facta post omnium mortem in to ta hereditate simpliciter non censetur tacitum fidei commissum reciprocum continere, qm ab vltimo facta non censetur per text. in d. l. codicillis ff. de vlt. leg. q̄, vt infra dicitur, hoc optimē probat, & ibi Bar. praesupponit, si eius verba cōsiderentur, q̄ in casu de quo agitur, fidei commissum vltimo morienti factum non dicitur, nisi quando illud vnum tñ effectum re spiceret, vt quia tacite, vel expresse ab illis relictum nō esset, post quorum mortem &c. sed ab alio, puta si testator, aliquo hēdē instituto, dixisset, & post mor tem talium legatariorū Titium substituo, tūc, post obitum nouissimi factū intelligeretur, & hic dicitur d. l. codicillis in prin. in 2. respōso, vt infra clarius ostendetur, sed qñ post mortem plurium honorato rum, & institutorum testator etiam in toto simplici ter Titium substituisset, aliud esset, quoniam tūc vltimo morienti, & adinuicē substitutio facta nō diceret, sed morte alterius haeres ipsius decedentis partem suam caperet, quousque alij omnes mortui essent

horum declarationē facere videtur, ex cuius verbis constabit illud, qđ Bar. in summario illius tex. dixit, simpliciter verū nō esse, immo cōtrariū verius fore, nisi ex natura rei secus esset dicendū, vel ex eo, qđ per sonā superessent, qđ ex psumpra mente substitutu excluderent, vt ibi p. Bar. quod idē voluit loā. de Imol. in d. l. si pater impubes, dicens text. in d. l. lucius §. caio loqui, qđ fidei cōmissaria substitutio post mortē pluriū extraneorū facta fuisset, at l. pen. C. de impub. qđ post mortē pluriū liberorū. ¶ Considerandum est etiam, qđ manifesta de iure vř esse differentia, an substitutio etiā in tota re pluribus heredibus post illorū, vel oīum mortem facta fuerit, vt supra dixi ex mente Bart. & aliorum in d. l. heredes mei §. cum ita, an vero vltimo morienti ex pluribus in tota re, vt in casu d. l. Titia scio §. scia libertis, §. singulis inst. de pupill. substitutu. & l. vel singulis cum ibi nō, per Bart. ff. cod. quoniam primo casu, quando facta fuit omnibus heredibus deficientibus ē in tota re, potest ex istis verbis omnibus deficientibus, seu post mortem oīum, quā conditionem importare dicuntur l. dies incertus. ff. de cōditio. & demonstratio. & l. a testatore iunctis notat. per Bart. in l. j. eodem tit. tacitum fidei cōmissum reciproci induci, maxime ad alterius praiudiciū, ¶ qđ verba condicionalia nō disponunt, & quā sunt in conditione, nō sunt in dispositione l. si quis sub condōne. ff. si quis omis. cau. testa. gl. Bart. & omnes cōmuniter in l. lucius la. ff. de hered. inst. & in terminis nostris p. Alex. in d. cōf. 1. lib. 3. Ioan. de Imola in l. centurio ff. de vulg. & pupill. ac idem in c. raynutius extra de testa. in materia cōpendiofa, Bar. in d. l. codicillis col. 2. Bal. & Salice. in l. precibus. C. de impub. & alijs subft. col. pen. Soz. in cōf. 249. vol. 2. & cōf. 104. lib. 3. col. pen. ac etiā in d. §. cū ita. Secūdo vero casu, quando substitutio ī tota re nouissimo ex plurib' moriēti facta fuisset, fidei cōmissum reciproci tacite induci esse dicetur, qđ verba oīa sunt dispositiua, & non condicionalia: Propterea ex illis tacitum, & psumptum fidei cōmissum induci potest, quod ex psumpta mēte inducitur l. cū pponeretur cū simi. de leg. 2. ¶ nā ad iducendū fidei cōmissum sola psumpta, & coniecturata mens sufficit, quādo ea ex alijs in testō dispositis colligi potest, vt per Imolā in c. raynutius in notabilibus extra de testa. Bal. in l. vnica. C. quando nō pete. par. in fi. Imola in l. illa institutio in pri. ff. de hř di. inst. Soz. in l. in ambiguo ff. de rebus dub. & in d. l. hřdes mei. §. cū ita, & i. cōf. 6. vol. 3. col. 3. & Decius i. cōf. 89. 2. 18. col. pen. & 377. col. 5. Pau. Cast. in l. adi fcia. ff. de seruitu. vrb. pradio, cum alijs pluribus, qđ allegari possent, ergo psumpta mens ex verbis cōdionalibus ad hunc effectum per pradiā colligi non poterit, & hanc rationem diuersitatis ī casu occurrenti de iure verisimam esse arbitror, ac per illā apparet in terminis nostris dictū Pauli, & Ale. in d. l. si pater impubes verum non esse, veluti etiam est de mente Bartoli, & doct. communiter in d. §. cum ita, quod ad propositum bene cōsiderari debet, & ē in materia nouiter consideratum. ¶ Et inquantum Pau. Ale. & sequaces in locis allegatis cōcordare volunt textum in d. l. Titia scio §. scia libertis cum text. in d. l. si. §. filiū, & in d. l. lucius §. caio, in quibus omnibus substitutio facta fuit post mortē oīum, & ī tota re, dicētes esse differētiā, an illi. post quorū mortē substitutio facta fuit, expresse grauati fuerint, & tūc habebit locū d. §. filiū, & d. §. caio, an verō expresse grauati nō fuerint, sed simpliciter substitutio facta sit post mortē pluriū, seu oīum, aut vltimo moriēti, & tunc pcedat d. l. Titia scio. §. scia libertis, videtur, quod hęc differētia non sit vera, sed potius verbalis,

11 horum declarationē facere videtur, ex cuius verbis constabit illud, qđ Bar. in summario illius tex. dixit, simpliciter verū nō esse, immo cōtrariū verius fore, nisi ex natura rei secus esset dicendū, vel ex eo, qđ per sonā superessent, qđ ex psumpra mente substitutu excluderent, vt ibi p. Bar. quod idē voluit loā. de Imol. in d. l. si pater impubes, dicens text. in d. l. lucius §. caio loqui, qđ fidei cōmissaria substitutio post mortē pluriū extraneorū facta fuisset, at l. pen. C. de impub. qđ post mortē pluriū liberorū. ¶ Considerandum est etiam, qđ manifesta de iure vř esse differentia, an substitutio etiā in tota re pluribus heredibus post illorū, vel oīum mortem facta fuerit, vt supra dixi ex mente Bart. & aliorum in d. l. heredes mei §. cum ita, an vero vltimo morienti ex pluribus in tota re, vt in casu d. l. Titia scio §. scia libertis, §. singulis inst. de pupill. substitutu. & l. vel singulis cum ibi nō, per Bart. ff. cod. quoniam primo casu, quando facta fuit omnibus heredibus deficientibus ē in tota re, potest ex istis verbis omnibus deficientibus, seu post mortem oīum, quā conditionem importare dicuntur l. dies incertus. ff. de cōditio. & demonstratio. & l. a testatore iunctis notat. per Bart. in l. j. eodem tit. tacitum fidei cōmissum reciproci induci, maxime ad alterius praiudiciū, ¶ qđ verba condicionalia nō disponunt, & quā sunt in conditione, nō sunt in dispositione l. si quis sub condōne. ff. si quis omis. cau. testa. gl. Bart. & omnes cōmuniter in l. lucius la. ff. de hered. inst. & in terminis nostris p. Alex. in d. cōf. 1. lib. 3. Ioan. de Imola in l. centurio ff. de vulg. & pupill. ac idem in c. raynutius extra de testa. in materia cōpendiofa, Bar. in d. l. codicillis col. 2. Bal. & Salice. in l. precibus. C. de impub. & alijs subft. col. pen. Soz. in cōf. 249. vol. 2. & cōf. 104. lib. 3. col. pen. ac etiā in d. §. cū ita. Secūdo vero casu, quando substitutio ī tota re nouissimo ex plurib' moriēti facta fuisset, fidei cōmissum reciproci tacite induci esse dicetur, qđ verba oīa sunt dispositiua, & non condicionalia: Propterea ex illis tacitum, & psumptum fidei cōmissum induci potest, quod ex psumpta mēte inducitur l. cū pponeretur cū simi. de leg. 2. ¶ nā ad iducendū fidei cōmissum sola psumpta, & coniecturata mens sufficit, quādo ea ex alijs in testō dispositis colligi potest, vt per Imolā in c. raynutius in notabilibus extra de testa. Bal. in l. vnica. C. quando nō pete. par. in fi. Imola in l. illa institutio in pri. ff. de hř di. inst. Soz. in l. in ambiguo ff. de rebus dub. & in d. l. hřdes mei. §. cū ita, & i. cōf. 6. vol. 3. col. 3. & Decius i. cōf. 89. 2. 18. col. pen. & 377. col. 5. Pau. Cast. in l. adi fcia. ff. de seruitu. vrb. pradio, cum alijs pluribus, qđ allegari possent, ergo psumpta mens ex verbis cōdionalibus ad hunc effectum per pradiā colligi non poterit, & hanc rationem diuersitatis ī casu occurrenti de iure verisimam esse arbitror, ac per illā apparet in terminis nostris dictū Pauli, & Ale. in d. l. si pater impubes verum non esse, veluti etiam est de mente Bartoli, & doct. communiter in d. §. cum ita, quod ad propositum bene cōsiderari debet, & ē in materia nouiter consideratum. ¶ Et inquantum Pau. Ale. & sequaces in locis allegatis cōcordare volunt textum in d. l. Titia scio §. scia libertis cum text. in d. l. si. §. filiū, & in d. l. lucius §. caio, in quibus omnibus substitutio facta fuit post mortē oīum, & ī tota re, dicētes esse differētiā, an illi. post quorū mortē substitutio facta fuit, expresse grauati fuerint, & tūc habebit locū d. §. filiū, & d. §. caio, an verō expresse grauati nō fuerint, sed simpliciter substitutio facta sit post mortē pluriū, seu oīum, aut vltimo moriēti, & tunc pcedat d. l. Titia scio. §. scia libertis, videtur, quod hęc differētia non sit vera, sed potius verbalis,

- ac ptra mentē Bart. & aliorū cōmuniter in d.l. hēdes
mei. §. cū ita, qui illā nō faciunt, immo ī vtroq; casu
idē esse sentiūt, vt clarē ex verbis Bart. ibi colligi pōt;
& ex ijs, q̄ ipse voluit ī l. pater filiā in fi. i. gl. in ver. sub
stitūtū. ff. ad l. falcid. † Præterea dicendū est, q̄ qñ te
stator fideicōmissariā substitutionē simpliciter facit
post mortē hēdum illos aliter expresse nō grauādo,
& tunc habet perinde, ac si eos expresse grauasset, q̄a
in dubio testator illos grauare censet, quos grauare
potuit. & sic hēdes suos, post quorū mortē substituit
l. ab eo. C. de fideicō. Imola ī d. §. cū ita col. pen. Ale.
in l. pe. C. de impub. in pri. 4. col. q̄cquid senserit Bar.
in l. cohæredi §. q̄ si hēdem ff. de vul. & pup. ptra quē
doct. communiter tenent, vt attestatur Ale. in d.l. co
hæredi §. cum filiæ colu. 2. qui inspicī potest: Ergo
prædicta differentia, quā Paulus, aliq; sequaces fa
ciunt, iuridica non videtur. ¶ Minus etiam verum
esse videtur, q̄ phibitio alienationis domus, quā,
omnibus heredibus deficientibus, testator voluit
peruenire & c. reciprocum fideicommissum opere
tur in casu isto, licet contrarium probare videatur
text. in d. §. scia libertis, † quoniam pro responsione
dico, prohibitionem in terminis d. §. scia libertis ef
fectum, de quo ibi, nō fuisse operatam, vt colligitur
ex illo tex. qui solū fundamentū facit in substitutio
ne inuicē primo loco facta, ac ētia quia secunda in to
ta re relicta nouissimo morienti facta fuit, in prohi
bitione verō minime se fundat, vt ibi ē de mēte doc
cōmuniter post Bar. & in d.l. si pater impuberes, nec
non in d.l. pater filiā in fi. quamuis aliqui antiqui cō
trarium dixerint, & malē, q̄a contra illū tex. qui se in
ca. phibitione nō fundat, sed præcipuē solū in eo, q̄
testator nouissimo, & in tota re substituit, vt p̄suppo
nunt oēs scriben. illum text. allegātes in d. §. cum ita,
veluti Bar. & alij in d.l. vel singulis, & in locis p̄ximē
allegatis, & hoc ceteri antiqui magis communiter
vouerunt, hoc est Iaco. de Arena, Pet. de bella Pert.
Odo. pluresq; alij dicentes illud, quod in d. §. scia li
bertis disponitur, solum cōtingere p̄ ea, quæ dicta
sunt, quicquid dicte glōfæ dixerint: Et ratio est, quia
illa † fuit phibitio simplex, & nuda, nondumq; p̄
ceptum cōtinet, q̄d nihil operatur, vt in dicta l. pater
filiū §. Julius ff. de leg. 3. & l. lucius in prin. eo. tit. l. cū
pater §. libertis, l. qui solidum §. prædium ff. de leg. 2.
¶ Nec dicat, q̄ in casu d. §. scia libertis, & sic ē in no
stro phibitio debet dici facta cū causā, hoc est ad
fauorē substitutorū, q̄bus posteadomus relicta fuit
per ea, quæ habent per gl. & Imolam in l. codicillis §.
instituto ff. de leg. 2. in gl. in vers. filijs, p̄ quo optimē
facit l. quintus ver. pomponius ff. de annuis lega. q̄a
dico, † q̄ nisi in phibitione fuerit adiecta causā, vel
17 persona, propter quā facta fuerit, planē nuda censet,
& tanquam nudum præceptū non afficit d.l. pater fi
liū §. Julius agrippa, & videtur esse de mente Imola
in d. §. instituto, dum inquit text. in d. l. cū pater §. li
bertis non p̄bare dictum gl. quoniam ibi in prohi
bitione p̄sona fuit expressa, p̄ quam facta fuit, videli
cet vt in familia retineretur. Itē illud dictū gl. & Imo
la reprehendit Ale. in l. qui romē §. cohæredes col. 3.
& 4. ff. de verbo. ob. versic. in quantum tñ, vt ibi, p. l. fi
lius familias §. diui ff. de leg. i. Neq; p̄tradicit d. l. quin
18 rus, q̄a nō loquitur ī phibitione alienationis, † q̄
facta sine causā odiosa censetur l. non vsq; ff. si quis
à patre fuer. manum. & in d. §. diui, ibi quia talem le
gem in testamento dicere non possunt, vt ibi per gl.
Neq; etiam contradicit d. §. scia libertis, q̄a ibi non
post mortem plurimum substitutio facta reperitur,
& in d.l. vel singulis. ¶ Nec aduerfatur, q̄ illa prohi
bitio alienationis ex causā iusta facta esse dicatur,

hoc est respectu masculorum, de quibus in testamē
to, ergo debet operari, d. §. diui, & d. l. pater filius,
filiū ff. de leg. 3. q̄a pro responsione dictedum, q̄
ī testamēto duplex alienationis phibitio, diuersis
personis facta fuit, prima ipsius hæredibus infinitis,
& cuilibet eorum, de qua diximus, illā esse nudā, ad
p̄posito nihil operari posse, sicut nec illa quæcum
operata fuit, de qua ī d. §. scia libertis, vt ex illo tex.
colligitur; secūda verō non fuit nuda, sed correctio
ua, & cū causā, eaq; suum effectum, p̄ quem facta ē
operabitur, sed illa nihil ad casum nostrū. Preterea
cet de facto testator in d. §. scia libertis vltra substit
tionē factam de fundo illius alienationē prohibuit,
rit, tamen super hoc iure consul. nullum facit funda
mentum, sed dumtaxat sup̄ alijs, vt ibi apparet, & su
pra dictū est: Et ex illa alienationis phibitione argu
19 mentū sumi non potest, q̄m † ex narratis in facto q̄
vellet arguere, fatius esset, vt per Bartol. & alios post
glōf. in lege vnica circa fin. C. quando non p̄cipi
& scribentes latē in c. raynutius extra de testamēto.
Et quamuis plura in narratione facti in lege postea
præsupponantur, non tamen omnia iuris minime
rium operantur, sed solum ea, super quibus lex ip
sam fundat: Neq; ex hoc possumus legem, seu iure
cōsul. in facto omittendo lex superflue loqui
non dicitur. ¶ Verum etiam non videtur, q̄ in ca
su occurrēti substitutio de domo post mortē oīum
hæredum facta dicatur ex eo, q̄ tales sint, qui ex præ
sumpta mente substitutos excludat, propterea q̄ in
ter eos par esset ius legitimarum hæreditatum & cō
sequenter tacitum fideicommissum reciprocum in
ductum, primō quia in hoc casu, & si aliqui ex in
iuris extare dici possent, qui inter se parius ab in
testato succedendi habebant, nō tamen omnes iure ta
les, cū tunc adessent mater. & soror testatoris, & ve
uerendus domus, q̄ vnā cū illis ab intestato de iure
non concurreret, ergo tale præsumptum fideico
missum non potest dici vniformiter illos respicere,
ac determinare l. nā hoc iure §. i. ff. de vulg. & pupil.
& argumento l. si. C. fami. heredi. iuncta l. ita consil
tissima §. ex imperfecto cum sequen. C. de testamēto.
20 ¶ † Secundo respondeo, q̄ testator substitutendo vi
timo morienti, vel post mortem plurimū, inter quos
par esset ius ab intestato succedendi, nō velle inter
illos reciprocū fideicommissum inducere, sed solum ius
legitimarū hæreditatū reseruare, quod ab alio dī
se quid dīnerum, vt est text. in §. vel singulis in l. i.
de pupilla iuncta d.l. vel singulis ff. eod. Et hoc mo
do intelligitur d. l. penul. vt ibi docto. magis com
muniter volunt: Neq; Bart. & alij in d. §. cum ita col.
penul. & vlti. contrarium sentiūt, paritendo pupil
larem, & fideicommissariam in terminis nostris, & ī
21 d.l. penul. ¶ † Tercio ad hoc, vt p̄ existantiam peti
onarum, quæ ex presumpta mente substitutum exclud
dunt, fideicommissum reciprocū inductum esse dic
tur, non solum requiritur, vt sint p̄sonæ valde ācti
tore dilectæ, sed ētia, vt inter illas oēs vicissim, paritas
succedendi sit, vt in d.l. penul. d. §. cum ita. Ale.
in d. consil. 1. i. & Soz. in consil. 249. cum similibus
in casu nostro non est. ¶ Quarto requiritur, vt tales
sint ipuberes, qui sibi testari, & providere nequeant
secundum Alexand. consil. 92. volum. tertio col.
lum. penultima ibi, & pro ea & c. & in dicto consilio
1. i. Pau. Castr. consil. 269. columna secunda, & pro
batur in dicta lege penultima, quod in casu occu
renti non fuit. ¶ Et ex eo, q̄ cuilibet hæredū in casu
nostro alienatio domus fuerit phibita, nō pōt dici
ter illos fideicommissum reciprocū inductum, quā
distributum cuilibet actum, verbi ī solidum am
buz,

bis oibus deficientibus, aut post mortē omniū vñs nō fuit, sed dixit, si neq; Florus neq; Sosia heredes essent, nā hęc verba cōiunctiua, & copulatiua cōcursum oīum cōtinent, vt ibi cū sim, veluti p Alex. in d. confli. 92. circa fi. Rursus Pau. de Cast. in d. confli. 269. dū voluit substitutionē factā in toto post mortem oīum ab vltimo moriente factā esse censeri, loqui vñ in terminis d.l. codicillis ff. de vñs leg. in fi. prin. quā allegat, ergo fm illam debet intelligi arg. eorū, que habent per Bar. in l. non solū §. liberationis verba ff. de libe. leg. Si itaq; post mortē omniū, qui essent honorati facta fuisset, & in tota re relicta, ab vltimo facta dici nō debet, vt declarat Bar. in d.l. codicillis, qđ optimē facit ad euitādum illud qđ voluit Pau. & tequutus est Alex. q. his suis dictis cōis opinionis scribentū quietem turbant. Plura quippe alia pro cōplemento huius materiæ dicenda essent, & ad cām faciētia, verum quia certus est mihi prāfixus terminus, quem excedere nequeo, idcirco huic consultationi finem impono, offerens me, si opus fuerit, prādicta plenius attingere.

S V M M A R I V M.

- 1 Dictio vt supra, scripta, & similia ad casum prius expressum dispositionem restringunt.
- 2 Annus captus qđ habetur pro completo, & nu. 5. & 10.
- 3 Fideicommissum dicitur onus, & grauamen.
- 4 Ante dicitur, quod omnino est ante.
- 5 Ante iunctū tempore certo momento non transeunt, sed tractum successuum habenti qđ tempus prācedens solum, & quando etiam tempus specificē expressum includat.
- 6 In sti tuo verbum in hac dispositione instituit, & substituit per fideicommissum directē non capitur.
- 7 Substitutio fideicommissaria facta de extraneis, & non descēdentibus post mortem plurimū cum expressione nominis collectiui, hoc modo, & si oēs filij mei heredes instituti sine filiis decesserint, fratres meos substituo, ad hoc, vt locū habeat, & substituti admittantur, quid requiritur.
- 8 Hac verba in casu, & casibus prādictis mentē testatoris solum ad casum expressum restringunt, vt secūdū proprietatem verborum dispositio intelligatur.
- 9 In fideicommissis semper interpretatio ad fauorem filiorum sumenda est.
- 10 Favor publicus fauori filiorum equiparatur.
- 11 Substitutus pupillariter filio impuberi et in legitima pupilli p fideic. grauari pōt, & quid eueniēte casu fideicommissi restituere debeat, quidve detrabere possit infra nu. 26.
- 12 Quæstia ex pupillari substitutione quando in restitutionem fideicommissi veniant.
- 13 Substitutio pupillaris quādo in fideicommissio facto filio pupilli contineatur.
- 14 Substitutio fideicommissaria facta vltimo morienti simpliciter absq; expressione bonorū, seu quotta cōmodum pupillaris in restitutione non comprehendit.
- 15 Substitutio facta post mortē plurimū vltimo morienti simpliciter solū in portione sua facta cēsetur, secus si in omnibus bonis, vel in tota hereditate nu. 17.
- 16 Argumentum de prelegatis ad pupillarem substitutionem quoad terminos restitutionis fideicommissi procedit, Contra infra nu. 29.
- 17 Argumentum a cessante ratione legis fortius est, quā argumentum a contrario.
- 18 Prelegata quando in restitutionem fideicommissi veniunt.
- 19 Illud, qđ ex pupillari capitur, de hereditate pupilli dicitur.
- 20 Substitutio fideicommissaria facta de tanto, & non de toto cōmodum pupillaris non comprehendit.
- 21 Succedens per fideico. ei, qui impuberi substitutus est, pupillo, & non testatori succedere dicitur.
- 22 Substitutū filio pupillariter posse a patre per fideico. grau-

- 23 vi quoad omnia bona pupilli vñdecimq; quæstia, in fidei filij impuberis est introductum.
- 24 Substitutio fideicommissaria facta substituto pupillari filio dicitur prouiso filio, & nō onus, & quatenus dicitur ad quæ extendatur.
- 25 Substitutus per fideicommissum ei, qui filio impuberi pupillariter substitutus est, matrem filij impuberis ab eius hereditate non excludit.
- 26 Pauli Castr. doctrina in l. ex tribus C. de inoffi. testa. dicitur, vbi vult cōmodū pupillaris in restitutionem fideicommissi venire.
- 27 Substitutio reciproca mixta cū compendiosa per hac vult vos inuicē substituo vulgariter, pupilla, & per fideico. facta duobus filiis, vñ impuberi, & alteri puperi, an recipere impuberis vt pupillaris valere possit.
- 28 Prelegata aliquo respectu de portione hereditatis in filios grauati immediate esse dicuntur.
- 29 Id, quod cohæres ex pupillari caput, propriē, & immediate portio sua non dicitur.
- 30 Prelegata in fideicommissio, quo quis de restituendo portione suam fuit grauatus, non veniunt.
- 31 Id, quod per pupillarem capitur, & quod per fideico. quoad illud, an in restitutionem fideicommissi veniant, differunt.
- 32 Substitutio fideicommissaria facta post mortē oīum oīum, & facta post mortem omnium vltimo morienti differunt.
- 33 Filius grauatus per fideico. legitimam, & trebellianicā detrabere potest.
- 34 Id, quod ex pupillari capitur, an absq; aliqua deductio legitime, vel trebellianicæ sit restituendum.
- 35 Filij primi gradus grauati per fideico. sub cōditione fructus in trebellianicam non imputant.
- 36 L. iubemus C. ad treb. habet locum etiam, qđ filius per fideico. extraneo sub cōditione restituere rogatus esset.
- 37 Filij, & descendentes semper in fideicommissis sunt extraneis fauorabiliores.
- 38 Relatio ad proximam solum fit causa euitandi abstrusū.
- 39 Filius pupillariter alteri filio substitutus, & per fideico. extraneo restituere grauatus fructus in trebellianicam, quon ex portione pupilli detrabit, non imputat.
- 40 Argumentum de falcidia ad trebellianicam procedit.
- 41 Falcidia appellatio trebellianica continetur.
- 42 Falcidia ex prohibitione alienationis bonorum a testatore prohibita detrabi censetur.
- 43 Expressa testatoris dispositio plus, quā tacita operatur.
- 44 Pater filius primi gradus trebellianicā detractionem expressē, vel saltem tacite prohibere non potest.
- 45 Trebellianicam, seu falcidiam posse a testatore prohiberi nō iure est introductum.
- 46 Limitatio, & declaratio noua auth. sed in ea. C. ad l. fal. & tex. in corpore, vñde sumitur.
- 47 Trebellianica per non confectiōē inuentarij non amittitur.
- 48 Intellectus ad §. illo adiecto cum seq. in aut. de ha. & Fal.
- 49 Grauatus per fideico. vniuersale, etiam nullo confectio inuentario, nihil vltra vires hereditarias restituere tenetur.
- 50 In legitimam ea imputantur, quæ ex patrimonio, & iudicio defuncti capiuntur, declara vt infra nu. 56.
- 51 Filia femina, quæ a successione p p masculos ex dispositione statuti excluditur, pōt ex prouisione testatoris defunctibus masculis ad legitimam, & successionem vocari, declarata, vt infra. nu. 58.
- 52 Qui ad aliquam partem etiam minimam admittitur, alteri partem facit perinde, ac si in totum succederet.
- 53 Stante statuto, qđ filia cum masculis ab intestato non succedit, si pater masculū instituerit vniuersaliter, ac filij feminam vltra dotes suas in decem filia supplementū legitimæ petere non prohibetur. Contrarium infra nu. 59.
- 54 Filia femina, stante statuto feminarum propter masculos exclusio, qui hereditatē adiuerit, habetur pro extraneo, nec ad partem legitimam admittitur.
- 55 Pater nullo modo legitimam filij diminuire potest.

Dispositio